

La métisse

Του
ΣΕΡΓΙΟΥ ΓΚΑΚΑ*

Μέρος 2ο

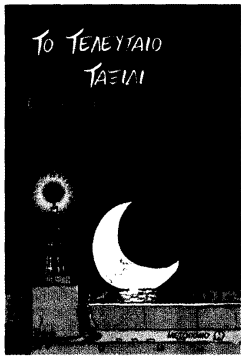
Τη Δευτέρα η Λιλιάν ογκώθηκε όπως πάντα στις έξι και μισή το πρωί. Ήταν η μόνη ώρα που μπορούσε να απολαύσει ολομόναχη την παραλία μπροστά στο ξενοδοχείο. Εκείνη την ώρα οι λιπόθυμοι τουρίστες πότιζαν με αλκοολούχους αναθυμιάσεις τους τοίχους των δωμάτων τους, τα ρεστοράν και τα μπαρ ήταν κλειστά και ο ήλιος μόλις άρχιζε να χρωματίζει τη θάλασσα. Έδωσε το παρό πάνω απ' το μαγιά της και διέσχισε το χαλκόστορωτο δρομάκι που έβγαζε σε μια άκρη της πλαζ, μια γωνιά προστατευμένη από έναν κυρτό βράχο που έμπαινε αρκετά μέσα στη θάλασσα και οκημάτιζε το καταφύγιό της. Σχεδόν πάντα εκκείνες τις ήσυχες στιγμές, στο μαυλό της ερχόταν η Λίμνη της, η βαθιά, ασπρήνια Τανγκανίκα, έβλεπε ξανά τις ανατολές της που δεν έμοιαζαν με καμιά ανατολή του κόσμου, γιατί ο ήλιος της Αφρικής δε μοιάζει με κανέναν ήλιο.

Όταν τον είδε, ήταν αργά, αν τον είχε δεν πριν τα πόδια της πατήσουν τα χοντρά βότσαλα, θα είχε φύγει τρέχοντας. Ο αδύνατος άντρας ήταν καθισμένος στη στάση του λωτού, με το πρόσωπο προς τον κλωμό ήλιο που άρχιζε να ξεπροβάλλει μέσα απ' τη θάλασσα. Ο θόρυβος των ποδιών της Λιλιάν στα βότσαλα τον έκανε να υψώσει. Το κορίτσι έμεινε ακίνητο, παιγνιδιμένο από το βλέμμα του αδύνατου άντρα, που αμέσως εγκατέλειψε τη γιόγκα και της έγινε να διασχίσει τα τριάντα μέτρα που τους χώριζαν και να τον πλησιάσει. Ίσως ήταν ο φόβος της αγένειας ή το χαμόγελό του, αθώο σαν παιδιού, ή μπορεί και το εφηβικό κορμί του (θα μπορούσε εύκολα να μετρήσει τα πλευρά του) που έδωξαν τους διαταγμούς της. Ένα κορμί σαν κι αυτό δεν μπορεί να γίνει επικίνδυνο, οκέφτηκε και πλησίασε προσπαθώντας να ανταποδώσει το χαμόγελο.

"Για μια στιγμή μού φάνηκε ότι φοβηθήκατε. Ζαν Κριστόφ Ντουκάς" της συστήθηκε απλώνοντας το χέρι. Η προφορά του δεν ήταν μαρσεγιέζικη, στη Λιλιάν θύμισε αμυδρά τον τραγουδιστό τρόπο που μιλούσε τα γαλλικά ο Λεόν, ο φλύαρος καθολικός ιερέας που μάταια προσπαθούσε να μετριάσει την απέχθεια του πατέρα της για τις εκκλησίες.

"Το όνομά μου, το μικρό εννοώ, δεν σας θυμίζει τίποτα;" τη ρώτησε εύθυμα και ανασηκώνοντας παιχνιδιάρικα το φρύδι του. "Όχι".

"Αυτό σημαίνει ότι δεν έχετε δια-

βάσει Ρομέν Ρολάν". Μίλησαν για πολλή ώρα. Μάλλον εκείνος μιλούσε κι εκείνη άκουγε. Σχεδόν ξέχασε τον φόβο, πάντα οι άνθρωποι με χιούμορ την έκαναν να ξεχνάει τον φόβο - κι ο Ζαν Κριστόφ ανήκε σ' αυτή την κατηγορία. Της διηγήθηκε τη ζωή του σαν να αναφερόταν σε κάποιον άλλο, κάποιον που ό,τι του συνέβη τα τριάντα πέντε τελευταία χρόνια οφειλόταν σε μια παράδοση ή αλληλουχία σφαλμάτων και παρεξηγήσεων.

Είχε γεννηθεί κατά λάθος επειδή η μητέρα του μέθυσε ένα αυγουτιάτικο βράδυ του '74 και έμεινε έγκυος από έναν καθηγητή της γαλλικής φιλολογίας με αυτοκτονικές τάσεις, ο οποίος είχε αποφοίσει πως η Σαντορίνη ήταν ο έκοστος σταθμός της ζωής του. Τα ζωνρά σπερματοζώαριά του φιλολόγου της πρόσφεραν μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να αφοιωθεί στο μέγιστο ενός μικρού κι ενός μεγάλου παιδιού. Κόρη πάμπλουτου εργολάβου και μερίτη, έπεισε τον εραστή της να ζευγαρώσει και να καταπολεμήσει τη μελαγχολία του δουλεύοντας στις επιχειρήσεις του πατέρα της. Ο Ζαν Κριστόφ από μικρός παρουσίασε μια εντυπωσιακή κλίση στη μουσική και στα εννιά του θεωρήθηκε παιδί θαύμα. Ήπαιζε στα δάχτυλα τους σπουδαίους συνθέτες, αλλά όπως τα περισσότερα παιδιά θαύματα, κάποια στιγμή εξάντλησε τα όριά του. Το κατάλαβε μόνος του στα δεκαπέντε του, συντήρησε τις δεξιότητές του και στα είκοσι του ήταν από τους πλέον περιζήτητους δασκάλους μουσικής, με ειδικότητα την προετοιμασία λυρικών τραγουδιστών. Εργαζόταν μόνιμα στην Όπερα της Μασσαλίας, αλλά συχνά πυκνά εγκατέλειπε το κτίριο της rue Molière για να προσφέρει τις υπηρεσίες του και σε άλλα λυρικά θέατρα της Ευρώπης. "Σκαίνονται τα επαγγελματικά ταξίδια, κάθε φορά λέω ότι αυτό είναι το τελευταίο μου ταξίδι, ότι είναι η τελευταία φορά που ανοίγω τη βαλίτσα μου σ' ένα απρόσωπο δωμάτιο ξενοδοχείου ενώ έξω βρέχει, αλλά,

βλέπεις, τα λεφτά είναι πολύ καλά". Τώρα τελευταία ένιωθε απέχθεια για τον Βέρντι, τον Βάγκνερ και τον Πουτσίνι και έβρισκε παρηγοριά στον Βάιλ και τον Άισλερ. Του ήταν αδύνατον να ζήσει χωρίς μουσική, έπαινε τον εαυτό του να διαβάζει ένα βιβλίο και οι λέξεις να μεταμορφώνονται σε νότες, ο Κορτάσαρ γινόταν Τσάρλι Πάρκερ, ο Ντελίλο ζυπνούσε τον Σατί κι ο Ρομέν Ρολάν τον Μπελίνι (ο πατέρας του είχε επιμείνει να τον βαφτίσουν Ζαν Κριστόφ επειδή λάτρευε τον ήρωα του ξεχασμένου πια συγγραφέα). Κάθε χρόνο υποκειπτόταν την Ελλάδα, διαφορετική εποχή κάθε φορά - κι αυτή επιθυμία του πατέρα του, που του μιλούσε μόνο ελληνικά και που τελικά δεν ξέφυγε από την αγκαλιά της κατάθλιψης* τη μέρα που έκλεισε τα εξήντα αποφάσισε να συνεχίσει την περιπέτεια της ζωής του στον βυθό του παλιού λιμανιού της Μασσαλίας. Η μητέρα του αντιμετώπιζε με αξιοπρέπεια το συμβάν, παντρεύτηκε τον επίδωκα χρόνια εραστή της και αποσύρθηκε σ' ένα φτωχικό πύργο έξω απ' την Τουλούζ, προετοιμάζοντας με μαθηματική ακρίβεια άλλη μια αυτοκτονία που θα έδιε καινούργιο χρώμα στη βαρετή ζωή της. Ο Ζαν Κριστόφ, που από μικρός είχε καταλάβει πως η οικογένεια είναι μια εφεύρεση βλαβερή για την υγεία, πρότιμος βλεπόμενος απολαύσεις της μοναχικότητας. Ζούσε σ' ένα τριάρι στην Καννεμπιέρ, μύριζε τη θρόμικη θάλασσα, έπλενε μόνος του τα βρακιά του, μαγεύρισε λιτά και ζούσε αγαλιά με το πιάνο του και κορίτσια που δεν είχαν καταλάβει ότι το όνειρό τους ήταν να παντρευτούν και να πνίξουν την ομορφιά τους μέσα σε μια κουζίνα. Είχε ανακαλύψει τη γιόγκα και τις πολεμικές τέχνες πριν από έξι χρόνια. Οι δασκαλοί του, ένας ομοφυλόφιλος Καναδός κι ένας γητοπολέμιος Κινέζος, τον είχαν μάθει να αντιμετωπίζει την ολοένα αυξανόμενη βία της πόλης του με το βλέμμα. Και πράγματι, η Λιλιάν διέκρινε στο βλέμμα του συνομιλητή της κάτι που της θύμιζε τον μεσιέ Νοέλ Μολίν, τον δασκαλό της στο δημοτικό, τον δεύτερο άνθρωπο μετά τον πατέρα της στον οποίο κατέφευγε νοερά τις δύσκολες στιγμές, τον άντρα που στις συχνές εκδρομές του σχολείου της στο Ρουθούμπο, τις εκδρομές που σκοπό είχαν την ανάκληψη της αφρικανικής φύσης, καθούσκαζε μ' ένα του βλέμμα τα παιδιά που έμπηγαν τα κλάματα όταν οι κροκόδειλοι και οι ιπποπόταμοι κύκλωναν τις πρόγες τους. "Μη φοβάστε, οι κροκόδειλοι μας προστατεύουν απ' τους κακούς ανθρώπους απέναντί, στην άλλη όχθη" έλεγε και μετά τα έκανε να γελάσουν με το πα-

ραμύθι του, ένα παραμύθι που πολύ αργότερα κατάλαβε ότι ήταν πέρα για πέρα αληθινό, "οι κροκόδειλοι, παιδιά, όταν πεινάνε πολύ, κρύβονται κάπου και κλαίνε, κλαίνε με δάκρυα, δάκρυα που λάμπουν σαν διαμάντια και που τα βλέπει το υποψήφιο θύμα και συγκινείται και χαλαρώνει και αφιίνεται και...".

Ο Ζαν Κριστόφ μιλούσε χαϊδεύοντας το βραχιόλι που στόλιζε το αριστερό του χέρι, ένα βραχιόλι από μαλακό ασήμι που τύλιγε τρεις φορές τον καρπό του, και η Λιλιάν τον άκουγε, όχι μαγεμένη, όχι, τον άκουγε από απόσταση, από μια ασφαλή απόσταση που της επέτρεπε να χαμογελάει και να υπολογίζει, να μετράει τις πιθανότητες, "τριάντα τοις εκατό να θέλει να με γοητεύσει και να με αποκοιμίσει, για να του είναι πιο εύκολο μετά να με σκοτώσει, τριάντα τοις εκατό να θέλει απλώς να μιλήσει με κάποιον, τριάντα τοις εκατό να θέλει να με πηδήξει απόμε...".

Την άγγιξε μια δυο φορές στο μπράτσο και τον ώμο και σε μια στιγμή της ανακάτεψε τα μαλλιά και την κορόιδεψε για την ξανθιά ανταύγεια που ξεκινούσε από την κορυφή του κεφαλιού της και κατέληγε λίγο πιο κάτω από το αριστερό της αυτί.

"Γιατί εσείς από την Αφρική θέλετε να λερώνετε με χρώματα το υπέροχο σκοτεινό σας δέρμα; Και μάλιστα εσείς, μια μιγάδα, αφού έχετε όλες τις απωχρώσεις, τι χρειάζεστε τις ανταύγειες, τα σκουλαρίκια, τα μενταγιόν και τα δαχτυλίδια;"

"Κι εσείς φοράτε βραχιόλι" του είπε παριστάνοντας τη θιγμένη. Ξετύλιξε το βραχιόλι απ' τον καρπό του και της το 'δωσε. Της είπε ότι του το είχε πουλήσει ένας πλανόδιος στη Ζανζιβάρη, ότι δεν θα έσπαγε ποτέ κι ότι το έλυσε και το 'παίξε στα δάχτυλά του τις ελάχιστες στιγμές του θυμού, τότε που ένιωθε την ανάγκη να βρει γαλήνη, "είναι κάτι σαν τα δώδεκα που λένε τα παιδιά για να διώξουν τα σκοτάδια". Και τότε ο Ζαν Κριστόφ της πρότεινε ν' αφιέσουν κατά μέρος τον πληθυντικό κι άρχισε να της μιλάει για τα ταξίδια του στην Αφρική. Γιατί ο αδύνατος άντρας λάτρευε την Αφρική και όποτε έβρισκε την ευκαιρία, την επισκεπτόταν* ίσως έφταιγε ο Ρεμπό, μπορεί ο Μπόουλς, μπορεί ο Κούτσι. Πίστευε πως ο πατέρας του είχε δικαίωμα όταν του έλεγε ότι η ευημερία των λευκών στην ένδεια των μαύρων και ότι ευτυχώς, κάποτε, ο κόσμος θα σωθεί από τους ανθρώπους που τα χέρια τους έχουν ζυμώσει τον ήλιο και τη λάσπη της Αφρικής.

Η Λιλιάν άφησε τον Ζαν Κριστόφ να συνεχίσει τη γιόγκα του και επέστρεψε στο ξενοδοχείο. Είχε

μπερδευτεί. Ποιον είχε γνωρίσει; Τον άντρα που ζα ήταν η αρχή της καινούργιας ζωής της ή τον άντρα που θα της έβαζε ένα τέλος; Ο ήλιος της έκαινε την πλάτη και μεγάλωνε τη σκιά της. Σκέφτηκε πως τα χαλκικά κατόπιναν την ξανθιά ανταύγεια των μαλλιών της, πως το παρό της ήθελε πλύσιμο, πως έπρεπε να βάλει βενζίνη στο μικρό της αυτοκίνητο. Σκέφτηκε χίλια δυο πράματα ακόμα, αλλά δεν τόλμησε να παραδεχτεί ότι ήθελε να ξαναβεί τον αδύνατο άντρα.

Τον είδε τυχαία την επόμενη νύχτα. Γύριζε στο δωμάτιό της από την παραλία μετά το πάρτι για τα γενέθλια του Φρεντ, του βέλγου βοηθού της. Είχε πει τρεις τεκίλες και δυσκολευόταν να βαδίσει σταθερά. Έτσι, όταν άκουσε τη μουσική, κοντοστάθηκε για να βεβαιωθεί σε ποια πραγματικότητα βρισκόταν. Προχώρησε προς την κλειστή πόρτα του μεγάλου ρεστοράν και κοίταξε από το τζάμι. Η μουσική ήταν αληθινή. Στο βάθος της αίθουσας, τρία κεριά, ακουμπισμένα στο πιάνο, φωτίζαν αμυδρά το πρόσωπο του πιανίστα. Ο Ζαν Κριστόφ, ολόμορφος, έπαιζε κάτι αργό που της θύμισε φθινόπωρο. Έφυγε μόλις άρχισε ν' ακούει την καρδιά της που δυνάται από τη μουσική.

*** Η μιγάδα. Μιγάδα καλείται ο εκ μέρους προελλθών. Επί ανθρώπου ο εκ μέρους ετεροελλθών γεννηθείς. (ΝΕΟΤΕΡΟΝ ΕΠΙΚΥΠΟΛΟΓΙΑΙΔΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ "ΗΛΙΟΥ")**

Ο Σερβίος Γκάκας γεννήθηκε στην Αθήνα το 1957. Σπούδασε θέατρο στο πανεπιστήμιο PARIS - VIII. Από το 1979 εργάζεται ως σκηνοθέτης. Έχει γράψει τα θεατρικά έργα για παιδιά Φουσι, Μπελέμα τις μέρες μας, Τα τρέλα ρολόγια, Ακούς τη μορφή; Στη συλλογή Πέντε ζωγράφοι ζητούν συγγραφέα (εκδ. Πατάκι, 2003) περιλαμβάνονται 4 διηγήματά του. Στη συλλογή Το Χαλάνδρι που γύρισα (εκδ. Βιβλιοπωλείου Ευρωπαϊκής, 2005) περιλαμβάνονται δυο ιστορίες του.

Στις συλλογές Ελληνικά εγχειρίδια 2 και Ελληνικά εγχειρίδια 3 (εκδ. Καστανιώτη 2008 και 2009) περιλαμβάνονται δυο διηγήματά του.

Το μυθιστόρημά του Κάσκο (εκδ. Καστανιώτης, 2001) εκδόθηκε στη Γαλλία το 2006 από τον εκδοτικό οίκο Liana Levi με τον τίτλο La piste de Salomique και από τον εκδοτικό οίκο Crocetti στην Ιταλία με τον τίτλο Intrigo a Salonicco. Το 2002 ήταν ανάμεσα στους 6 συγγραφείς που εκπροσώπησαν την Ελλάδα στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου της Φρανκφούρτης. Το 2008 εκδόθηκε το μυθιστόρημά του Στάιχτες (εκδ. Καστανιώτη).

(Η ιστορία περιλαμβάνεται στο βιβλίο "Το τελευταίο ταξίδι, Έντεκα κοινά ιστορίες" σε επιμέλεια του Αντώνη Γκότσο, το οποίο κυκλοφορεί από τις εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ μέσα στο Νοέμβριο).